

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Gorazd Kosmina, Majda Medved, Stanka Snidaršič, Tatjana Šoško, Jože Novinec, Vid Fajdiga. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n. sol. o. Novo mesto – Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3100 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1978 oproščeno temeljnega prometnega davka. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto.

17. 10. 1988

REFERENDUM

**O POSLOVNI IN SAMOUPRAVNI
REORGANIZACIJI DO NOVOLES**

TKO METLIKA

1978–1988

10 let

GLASUJMO *za*

Poslovna in samoupravna reorganizacija »DO NOVOLES«

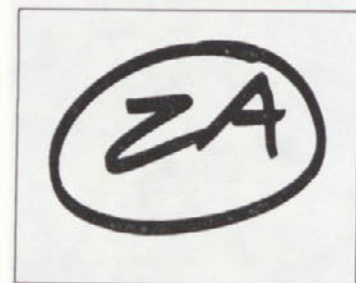
Teze

— Smo pred referendumom, s katerim se odločamo o drugačni DO Novoles; sprememba ni lepotni popravek, je vsebinska in le z izpeljavo (oživitvijo) vsebine, bo dosežen končen cilj — USPEŠNEJŠA DO Novoles, kar pa pomeni tudi USPEŠNEJŠA TOZD.

— Sama reorganizacija je sredstvo za doseg tega cilja — CILJ BO DOSEŽEN Z UPORABO TEGA SREDSTVA V PRAVIH ROKAH IN S POVEZAVO FUNKCIJ ZNOTRAJ TRŽNIH CELOT. Proces integracije je vedno možen, če obstoja skupen — kompatibilen program. Take programe imamo, zato ni razloga, da se vsi, ki sodelujemo pri tržnem programu, ne povežemo čvrsteje, da skupno prevzamemo rizik, brez katerega ni napredka, za priznanje našega dela na trgu. V tem riziku ni odgovorne eko-

ženem delu? Če izhajamo v DO Novoles iz skupnega cilja in ta je sanirati stanje — preživeti in se potem naprej razvijati — ustvarjati ostanek dohodka, potem moramo ugotoviti, da smo tako atomizirani, kot smo sedaj (15 TOZD in DSSS) vse prevečkrat postavljali v ospredje dohodek posamezne TOZD, na lestnem delu vse preveč medsebojno fakturirali, s krutostjo trga pa se je vedno srečeval le finalist. Takšen model organiziranja je lahko dober v razmerah delovanja dogovorne ekonomije, povsem neprimeren je v pogojih delovanja trga. Vsi, ki delamo za isto mizo, moramo težiti, da prodamo čimboljšo mizo, ne pa, da eden drugemu zaračunavamo delo in material za nogo, mizno ploščo, predal, končna kalkulacija mize pa je za trg nesprijemljiva. V novi TOZD morajo in imajo delavci isti cilj, ki pa ni enak seštevku sedanjih posamičnih ciljev, temveč podrejen končnemu cilju — dobri prodaji končnega izdelka — mize.

Sedanje organiziranje v TOZD je omogočilo sožitje različnih interesov, ki je narekovalo vlaganje maksimalnih naporov za doseg kompromisov. Zadovoljstva vseh pa trg ne prizna. Prihajalo je do tega, da je ena TOZD lahko zavrla proces. Tak način organiziranja pa nima ničesar skupnega z zahtevo, ki je venomer bolj usodna — hitro reagiranje in ukrepanje in čimbolj kompromisov zaradi splošnega zadovoljstva. Vsako licitiranje gre vedno na škodo skupnega interesa. To so dejstva, s katerimi se moramo soočiti, povzročali pa so jih ljudje. Zakon — tozdiranja jim je to le omogočal.

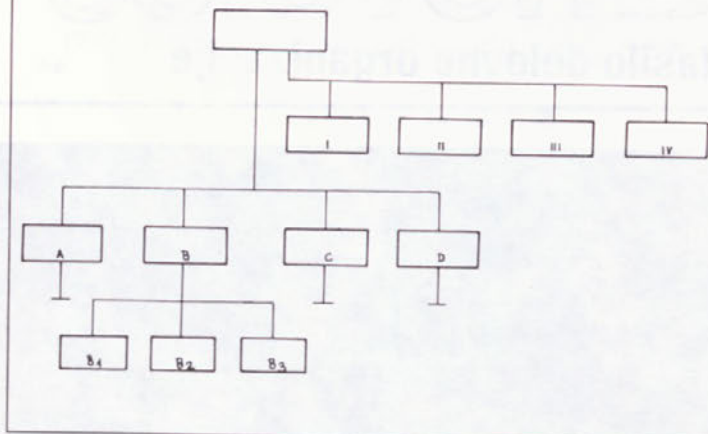

nomije, zato nova TOZD ni preprosto seštevka sedanjih TOZD. Vsi, ki se združujejo, imajo enak oz. isti cilj — doseči čimvečji dohodek. Le-ta zagotavlja stimulacijo vseh in vsakogar za boljše delo.

— Ali se lotevamo naloge pravi čas — ali je čas primeren? Nikoli ni čas za reorganizacijo najprimernejši. Reorganizacija, ki ima za cilj spremembo stanja, nujno pomeni pretres za kolektiv in posameznike. Brez tega pretresa ni reorganizacije oz. je lahko ta le formalna. Čas in stanje, v katerem smo, za reorganiziranje ni najprimernejši, saj ne dopušča motenj v proizvodnem procesu. Čas, ki bi bil primernejši, smo zamudili za nekaj let. Dejstvo pa je, da obstoje ta trenutke vsi pogoji, da ta korak v Novolesu storimo — zunaj Novolesa je zahteva po tržnih zakonitostih prešla v dejanja. Znotraj Novolesa je stanje tako, da moramo ukrepati, imamo pa tudi alternativo — organiziranost po zahtevi programske — tržnih celot, usmerjenost od zahtev po proizvodnji za vsako ceno k dohodku oz. njegovem ostanku.

— Ali so krivi za nastale razmere TOZD-i oz. Zakon o zdru-

TEMELJNA OBLIKA DIVIZIONALIZIRANE ORGANIZACIJE

— Ali pomeni reorganizacija koncentracijo moči? Da, v kolikor razumemo koncentracijo moči kot storitev moči (Novolesova sedanja organizacija je kadrovske preživela) in razbremenitev te moči iz nepotrebne. Razbremenitev te moči pa ne pomeni enostavno nekaj odvreči, temveč jo zahtevati tam in od tistega, kamor sodi. Najpomembnejša skupna funkcija v DO je strategija vodenja. Ta mora biti jasno opredeljena. Strateško vodenje DO ni vodenje v smislu malo tu, malo tam, temveč je vodenje k jasno opredeljenim ciljem, je pot, ki se ji pravi strategija. Strategija pa ni vizionarstvo, temveč je koncept zavarovanja obstoja DO, je delo v sedanjosti, vendar s cilji, ki so usmerjeni v bodočnost. Takega vodenja imamo v DO žal premalo tudi zato, ker nas sedanost preveč obremenjuje, preveč obremenjuje zato, ker vodimo neutrudne koordinacije sklicujoč se pri tem edino na hierarhično moč. Pozitivni razvoj je dosegljiv s koncentracijo sil — moči in z njihovo relativno decentralizacijo, ki bo dosežena s programskim vodenjem.

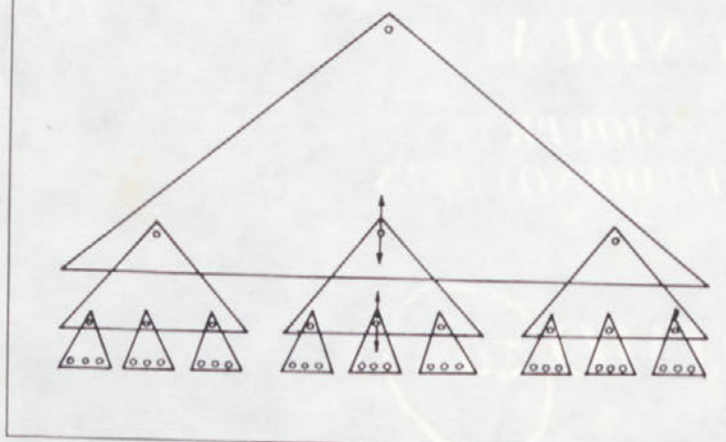
— Tržno-programski sistem vodenja imenujejo drugod podjemiški sistem vodenja. Za ta sistem pa je značilno, da je sposoben prekiniti s subvencioniranjem preživelih programov.

Zaščita slabega programa pomeni obremenitev dobrega programa in prehod v njegovo neuspešnost. Programski način vodenja zahteva hitrejšo prilagodljivost, dobro razvito marketinštvo, razvojno in tržno funkcijo ter mobilno proizvodnjo. Z reorganizacijo želimo doseči tudi spremembo v načinu razmišljanja oz. obnašanja. Programsko vodenje zavrača kvantitativno politiko proizvodnje in zahteva kvalitativno politiko proizvodnje. Ta pa ima za cilj »POSATI NAJBOLJŠI PROIZVAJALEC — POSTATI NAJUSPEŠNEJŠI PROIZVAJALEC«, kaj je najboljše in kaj najuspešnejše pa definira trg. V tej smeri gre v bodoče razvijati inventivnost in ne v smeri iskanja lukenj v predpisih. Slednje je sicer potrebno, vendar ni odločilno.

— Vodenje k ciljem je lahko uspešno samo, če se prelevi v vodenje z motivacijo. Tak način vodenja pa zahteva določeno svobodo, saj samo to dopušča inovativnost. Rizik inovativnega vodenja je vedno manjši od klasičnega hierarhičnega — nivojskega načina. Če torej tega rizika ne sprejmemo, smo lahko kvečjemu trenutno uspešna firma, kar pa žal nismo več.

— Organizirani tako, kot smo, ne moremo doseči kaj več kot sanacijo trenutnega stanja. Reorganizacija je potrebna, in to predvsem reorganizacija vodenja poslovnega procesa, to pa naj bi bilo usmerjeno v razvoj Novolesa in to kvaliteten razvoj in ne povečevanje proizvodnje. Z reorganizacijo bo moral prevzeti vsak svojo nalogo in za njeno izvršitev polno odgovornost.

TIMSKO USMERJENA OBLIKA ORGANIZACIJE — sistem prekrivajocih se skupin

MAKROORGANIZACIJA
DO "NOVOLES"

TOZD PRIMARNA PREDELAVA LESA

- Obrat priprava lesa, Straža
- Obrat vezan les, Straža
- Obrat žagan les in predali, Soteska
- Obrat tehnično energetske storitve

GLAVNA DEJAVNOST:

- proizvodnja žaganega lesa in plošč

TOZD FINALNA PREDELAVA LESA

- Obrat struženi in kopirani elementi, Kostanjevica
- Obrat ploskovni elementi, Račje selo
- Obrat stoli, Straža
- Obrat stoli, Dvor
- Obrat miz, Krško
- Obrat masivno pohištvo, Straža
- Obrat ploskovno pohištvo, Novo mesto
- Obrat salon pohištva, Novo mesto

GLAVNA DEJAVNOST:

- proizvodnja lesenega pohištva

Stranska dejavnost:

- dodelava raznih pohištvenih proizvodov za druge
- prodaja na drobno deklasiranih proizvodov in odpadnega materiala
- trgovina na drobno

TOZD PROIZVODNJA IN PREDELAVA POLIMEROV, TREBNJE

GLAVNA DEJAVNOST:

- proizvodnja plastičnih mas (akril, najlon)
- predelava plastičnih mas v oblike plošč, cevi, cilindrov in blokov

TOZD KOPALNIŠKA OPREMA, METLIKA

GLAVNA DEJAVNOST:

- druga predelava plastičnih mas, od tega proizvodnja kopalniške opreme, drobnih pohištvenih in kuhinjskih elementov iz akrila in drugih plastičnih mas

TOZD STROJNA PROIZVODNJA IN OPREMA, SIGMAT, BRESTANICA

GLAVNA DEJAVNOST:

- proizvodnja strojev in naprav za površinsko zaščito lesa in kovin ter drugih strojev in naprav

DELOVNA SKUPNOST STROKOVNIH SLUŽB

- vodenje DO
- razvojno-raziskovalni center
- sektor za finance in ekonomiko
- sektor za organizacijo proizvodnje
- sektor za trženje in zunanjo trgovino
- sektor kadrovskih, pravnih in splošnih zadev
- sektor za organizacijo in informatiko

OPRAVILA ZA TOZD-e:

- finančna opravila
- računovodska opravila
- plansko-analitska opravila
- opravila na področju informatike, organizacije in standardizacije
- kadrovsko-socialna opravila
- opravila v zvezi z varnostjo delavcev in zavarovanj podjetja
- pravna opravila
- administrativno-tehnična opravila
- opravila na področju investicijske dejavnosti
- opravila v zvezi s strokovnim svetovanjem temeljnim organizacijam
- opravila razvoja in trženja
- opravila prodaje
- izvozno uvozna opravila
- opravila s področja družbenega standarda
- opravila izobraževanja

10-ta obletnica TOZD-a TKO v Metliki

Letos je poteklo deset let od starta Tovarne kopalniške opreme. Leta 1978 je stekla organizirana in kontinuirana proizvodnja kopalniške opreme. Proizvodni program kopalniške opreme se ni porodil v Metliki. Njegovi začetki segajo na tozd Dvor, kateremu je bil prvotno namenjen ta program. Že leta 1975 se je tukaj začel snovati in postopno tudi porajati program predelave akrilnih plošč v ogledalne omarice in kopalniške omarice. Ta program je nastal iz želje, da se naj akrilne plošče, katerih proizvodnja je že tekla v tozdu TAP v Trebnjem, predela v bolj donosne finalne proizvode. Zelo neugodni prostorski pogoji na TGD na eni strani in ugodna ponudba, ki je prišla iz Metlike, na drugi strani sta botrovali, da se je ta program prenesel iz Dvora v Metliko. Občina Metlika je imela namreč zgrajeno proizvodno halo, ni pa imela ustreznega proizvodnega programa, ki bi ga inštalirala v njej. Novoles je ponujeno priložnost izkoristil in tako se je začel ta program uresničevati onstran Gorjančev v prelepi Beli Krajini.

TKO spada med najmlajše tovarne z izvornim programom v Novolesu. Čeprav prehojena pot tozda še ni dolga, je zanjo značilen bogat programski razvoj. Iz skromnih začetkov proizvodnje ogledalnih in kopalniških omaric je zrasel v pomembnega proizvajalca širokega spektra kopalniške in kuhinjske opreme. Sedanji proizvodni program obsega: kopalne kadi v različnih izvedbah (od navadnih do masažnih), kopalniške omarice, tuš kabine, umivalnike in kuhinjska korita. V letu 1976, torej ko se je program tozda šele oblikoval, je bilo zaposlenih 5 ljudi, sedaj šteje že 196 (od tega v Radatoviču 47). Kot tozd se je tovarna organizirala l. 1978, zato tudi letošnji jubilej. Razraščanje proizvodnega programa je spremljala tudi razgibana investicijska dejavnost. Tovarniški prostori so se dograjevali in tehnološko izpopolnjevali. Največji investicijski, programski in tehnološki posel je bil izpeljan v l. 1983/84. Konec l. 83 se je začela izgradnja novega obrata v Radatoviču na področju občine Ozalj v SR Hrvaški, ki spada v družino nerazvitih. V tem obratu je l. 1984 stekla proizvodnja kuhinjskih pomivalnih korit z imenom Kolpa-ker.

Po izredno dinamičnem programskem razvoju je sedaj program tozda razmeroma konsolidaren in tržno utečen. Poznan je tako v Jugoslaviji kot tudi v tujini. Odlikuje se po lepem dizajnu in visoki funkcionalnosti. Perspektive tozda gredo seveda še naprej in strokovne službe tako v tozdu kot v DO si prizadevajo ta program še dopolniti z novimi variantami in ga narediti privlačnega tudi v prihodnosti.

TOZD TKO po številu zaposlenih obsega 7 % celotnega števila zaposlenih v Novolesu. V lanskem letu (1987) je ustvaril 3.147 mio din dohodka, kar predstavlja 22 % dohodka Novolesa. Poleg tega je v preteklem letu tozd ustvaril tudi 1.548 mio din ostanka dohodka. Podatki pričajo, da tozd ni samo programsko vitalen in dinamičen, ampak je tudi ustrežno dohodkoven. Ob njegovem 10-letnem jubileju želimo delavcem tozda TKO uspešen razvoj tudi v bodočnosti!

Tov. Peter Drenik, direktor tozda TKO

Lepo vse pozdravljam ob praznovanju našega jubileja. Nimam namena poudarjati naših dosežkov, dejstvo pa je, da smo v tem obdobju nenehno rasli in zrasli v to, kar sedaj smo. Ustvarili smo soliden TOZD s trdnim proizvodnim programom. Upam, da bo naš razvoj uspešen tudi v bodoče!

Tov. Pavlič Vili, predsednik KPO

V tozdu TKO nam je uspelo razviti zahteven proizvodni program, ki je poznan tako v Jugoslaviji kot tudi v svetu. Prodor v svet je priznanje njegovi kvaliteti. Novoles se nahaja pred potrebno reorganizacijo. Če hočemo, da bomo v tržnem gospodarstvu uspešni, se moramo ustrezno organizirati. Krize v naši družbi nas silijo, da strnemo svoje vrste in postanemo čimbolj enotni.

Tov. Štruelj, predstavnik SOB Ozalj

Pozdravljam vaše razvojne uspehe in vam želim še veliko sreče v naprej in veliko delovnih rezultatov. Želimo, da bi se obrat v Radatoviču razširil in pomagal k razvoju tega kraja. Na teh prizadevanjih je treba delati pospešeno, kajti l. 1990 se občini Ozalj istee status nerazvitega območja, iz česar uživa občina določene ugodnosti pri financiranju razvoja.

Tov. Ladika Nikola, SOB Metlika

Na vaše dosežke smo ponosni! Želimo vam, da bi se še srečali ob takih delovnih rezultatih. S svojim delom ste dokazali, da zmorete veliko, tudi v bodoče vam želim veliko delovnih uspehov!

**Spoštovani tovariši in tovarišice,
dragi gosti omladinci, borci,
penzioneri, občinari i drugi
neposredni proizvajalci. Serbus.**

10 let je dosti za eno delavno organizacijo, jako, jako kratek mandat za političara. Ja sin ponos na sebe, da sem izbran za slavnostnega govornika na te naše proslave, i kot bodoči žopan si mislem, da sm to čast i zaslužl, zakej to, da sm danes govornik ja, je rezultat pravilne poslovne politike našega TOZD-a, to je dokaz, da so naše oči uprte v bodočnost, ki bo, ako bom ja izvoljen vsem skop iz deteljo poslana. Praf je, da ja kot bodoči žopan na začetke svojega govora na kratko opi-

šem pot, ki jo je naš TOZD prehodl v teh 10-letih svojega delovanja.

Kdej so pred 10-letih glovešine iz Podgurja iz Vahte zrlj proti Beli Krajini so odmah znali nekaj. To je deželica grozdja, belih brez i plastičnih bejni znali so, da se vsaka investicija leti v Beli Krajini jako isplača. Zato je i bla Bela Krajina še dogo, dogo nerazvita. Zdej smo razviti, svaka nam čast. Tako smo razviti, da od te razvitosti še zdej Nikolo Ladiko, zlahtnika od jako bolj znanega Stęvota Ladi-

Za vse je bilo preskrbljeno, tudi če bi bil dež, proslave ne bi motilo

ke, glava boli. Ko so ondej v preteklosti pršli glovešine iz Podgurja v Belo Krajino so postavile fabriko bejn. Sigurno so meli nekaj derektorof preveč, pa niso znali, kej z njimi. I tako je bla fabrika postavljena, i šefi iz Podgurja so isto pršli lesm. I ako ti ja gledam te Podgurske šefe i si mislim, eto tiga na, več so se nam začeli maščevat za poraz pr Turjaki.

Metliko so v njeni herojski zgodovini Turki do tal devet-pota požgali. Ko je pršo Brane Petrovič v Metliko šefa špilat, je spet lodi panika zahvatla, da so spet Turki v Metliki. Ako se ja prof zmislem je bil i tov. Žist nekej cejta šef bande v Novolesse. Čas njegove vladavine je obeležen v zgodovini naše firme kot obdobje diktature ribiškega društva. Pol pa je reku tov. Drenik: »Kocka je pala« i je prestopo Gorjance. Normalno se je prej vstavo še pri Brunskoletu na Hraste i probal malo mlade brovine, ki mo jo je prporočel metliški žopan osebno. Od ondej neprej je Drenik v ovčjih krogih poznat kot mrliška vežica za mlado brovino.

Novoles se je v Metliki jako, jako i fejst razvil. Pokazalo se je, kej lahko sz združenime močmi ustvarita metliška črnina i podgurska šmarnica.

Teoretiki marksizma pravijo, da država admira. Tega dejstva se v globoki meri zavedamo i v TOZDU-kopalniška oprema i izgleda da bomo kmalu začeli delat i črne banje, da bomo v njih lahko mrliška okopali. Sploh pa prnas spremljamo dogajanja na notranjem i zunanjim trgi i gremo v korak sz trendih, ki jeh narekuje svetska privreda. Zato bomo mogli dela i prozorne banje, i upam, da se bo v toki bajni kopal i tov. Vernig, da bi vidli sz kakem to on kurcom cel tozd jebe.

Zdej, kdej sem več pr forbah, bi omenil še našega nejožjiga sodelavca i dobavitelja plastike za bejne Trebanjski TAP. Tovarna akrilnih plošč. Zdej, kdej se bodo organizirali tozdi, bi se mogli i TAP spremenit svoje jemi in sicer v TLAP. Tov. lisastih akrilnih plošč. Noj topleje be pozdravil prestavnik TLAP i mo preporočl, da si prede knam po par tam njih umetnički stvari pounih lis, muh, dlakih i iz vaginalniga področja i jeh odpel v kako Moderno galerijo, morbit se be kak forbenblint kritik i za zanimalzanje. Mi sz takimi lisami nimamo kej delat, rezen kako porcijo za golež lahko ištanca-mo.

En izmed naših novolesovih tozdov dela i čolne. I zdej vam bom ja zastavl eno vprašanje.

V bodoče naj pazijo da ne bojo iše kako črknjeno podgano v plosev stisnili. V novolesovem čolnu se vozijo: občinski partij-

ski sekretar, občinski šefe sindikata, šef SZDL-ja, nekateri posamezniki SIS-ov, izvršni svet občine, šef partizanov, iz njime še Drenik Peter, Stane Nemanič – mladinc. I čoln se v vodi preobrne. Kdo se bi rešu? Znete mi vi odgovorit? Znete kurac. Bom vam ja povedal. Rešla se bo občina.

Glavni hit našega TOZDA kopalniška oprema pa je bejna sz unih mehurčkkih, ki po vodi frbočkajo. V eni be se moral vsak dan kopat Brajkovič Brane, da se mo jejca zmasirajo, se so mo več opasno odtekla od nizkuh udarcov, ki jih dobiva sz strani vodstva DO.

To je bil kratek opis 10-letne dejavnosti našega TOZDA i špansir skozi nekatere največje poslovne uspehe preteklega obdobja. V novo obdobje vstopamo sz visoko dvignjenimi

ki nikakor i nikako noče zapelat v radničke klase i partije iz krize v buljo sz deteljno poslano bodočnost.

Dragi moji Novolesovci, delavci, delavke, kmeti, šefi, jebivetri i drugi. Dragi gosti. Ja izhajam iz vaših vrst i zato bote na izboreh 1990 volili zame. Ako bote volili zame, bote i zase. I vse skup bomo šli v buljo sz deteljo poslano bodočnost. Ako bom ja žopan, bo od vsake plače vsak od vas pr Kulovcu nejmanj petsto mark kupo. Ako bom ja žopan, se Brane Petrovič ne bo rabo vsako jutro brit i ako se ne bo rabo brit ne bo rabo ni zamudit na šiht. Ako bom ja žopan, bote vsi meli i dobre plače i jest i pit i fukat kej dratove. Vsake delavke bo tulko od plače ostalo, da bo šla vsej enkrat na mesec v Prišlino, zakej tam posiljujejo. Ako bom ja žopan, ne

Ne bo vam lahko. Vidim i čujem, da bodo v Novoles i eni iz SCT-ja pršli. Teh se je treba pazit. SCT-je bil prej Metko, a Metkota so se v IRAKI bolj bali kej Homeinija i ivancof. I domah, ko se je metko vmknil od tam, se je i stanje na fronti zamenjalo. Zato bo treba te iz SCT-ja jako kontrolirat, to so ti prava kontrarevolucija, kej Janša, Tasič, Zavrl i Joško Jankovič.

Izhajajoč iz nejnovejših pritiskov tako na ekonomski, kot na politični bazi ter spremljajoč, konstantna gibanja parametrov ter pod vplivom naraščajočih vplivov delovanja subverznih in tudi kako drugače konkurentnih antielementov iz Severa, Juga vzhoda i zahoda. Problemov klingerin in konvertibila, seveda upoštevajoč konstantno devalviranje materije i ideje ter skoraj neugotovljeno stopnjo inflacije ne zanemarjajo pri tem težnje individumov, da z notranjim delovanjem porušijo razmerje marketinga, ugotavljam sledeče: »V kurcu smo!« Zato predlagam Centralnemu delavskemu svetu, da gre v novo investicijo. Generalnemu direktorju tov. Pavliču naj kupijo Aladinovo svetilko.

Vse več delavcev našega TOZDA je v strahu za tov. Drenika, ko v svojih legendarnih prehodih po proizvodnji zledeni kri marsikateremu za delo ne preveč zainteresiranemu delavcu, za to predlagam, da se iz sindikalne blagajne kupi kak bicikel, da te pohodi ne bi bili usodni za zdravje tov. Drenika. Dokler se pa ta becikl ne nabave, obečam da mu bo Hanček naj oča vsak mesec ena toplance badave na šulne prbil.

Dragi moji Novolesovci. Volite mene, volili bote sebe. Ja rabim vaše glase. Ja rabim i tvoj glas Nemanič i tvoj Gršič, zakaj i vaši glasi so pomembni, da čemo po letu 1990 splavat v buljo sz deteljno poslano bodočnost.

Nazdravje Novolesu, da bi iše stu let živil.

Dragi moji. Ja vas nam jako jako najrajši!

Serbus

Na zdravje!

bučami i s ponosom v srce, da delamo v kolektivi, v katerim ma sindikat podobno veljavo, ko od breje ovce kurac. Kok bi sindikat pršo, do pozicije, ki jeh po svoji funkcionalnosti i zasluži. Kak bi sindikat dobo svojo pravo veljavo. Pametne glave na republikli a i na federaciji si belijo glave sz tem vprašanjem. Odgovor pa je čisto preprost in enosteven: »Nikako«.

Sindikati je dobr samo zato, ki rihta sindikalne izlete. Sindikalni izleti pa so dobri zato, ki je tam tak: »Ko ne piša izdajica, ko ne jebe izdajica!« Po končanem izletu lahko vsi sz prstom pokažemo na izdajalce delavskega razreda i sindikalne organizacije kot njihovega zastopnika.

Naš kolektiv se srečuje sz problemih, ki so danes naš jugoslovanski privilegij. TOZD pljuje v nemirnih vodah Jugo – gospodarstva, ki ga stresajo nevihte i viharji iz notri i iz ven. I v teh kri-znih cejtih so začeli ljodi izstopot iz ZK. Zakaj? Bom vam ja povedal. Cejting »Komunist« ima vsak dan slabši papr. Partija se v svojih prizadevanjih upira na radničko klaso, a radnička klasa na šank. Se prave, da je bistvo vseh problemov v šanku

bo v Novolesu škarta. I ne bo se dogajalo, da bo Jože Smole – Božiček zval po telefoni: Halo Miro dej prosen, dej mi zrihtej eno bejno tisto veš pocen malo folirano. Nego mu bo to Gazvoda zabrusl nažej: Posluš Joško, mi smo svetska firma, prnas je samu prva klasa i to super prva klasa! i jasno poklopu slušalko. A do ondej, dok ja nem izvoljen, lepo snadite se mili moji!

Vrsta za golež, tudi »višji« so morali v vrsto

Dobili smo priznanje za dobro igračo

V začetku oktobra je potekal sejem otroških igrač v Celju. Novoles je na tem sejmu razstavil svoj AJDA program. Naš štand je bil dobro obiskan že na začetku. To priča o izrednem zanimanju za ta program. Da je res temu tako, priča tudi najvišje priznanje, ki ga je posebna strokovna komisija podelila našemu izdelku AJDA-mobile.

Več o tem nam je povedala Andreja Meglič, predsednica skupščine otroškega varstva SR Slovenije:

»Pri naši skupnosti deluje komisija za oceno dobrih igrač. Ta enkrat na leto testira igrače različnih proizvajalcev in najboljšim podeli posebna priznanja. Testiranje se opravi na osnovi naslednjih kriterijev:

- psihopedagoškega učinka igrače,
- zdravstveno higienskega učinka igrače,
- tehnološkega vidika,
- estetskega vidika.

Andreja Meglič, Ljubljana

Nastja Tavčar, Šoštanj

Namen tega je, da vzpodbujamo proizvodnjo resnično dobrih igrač, ki otroku koristijo in pa da vzpodbudimo proizvajalce same k proizvodnji in snovanju čimboljših igrač. Letošnjo najvišjo nagrado smo dodelili novolesovi igrači AJDA-mobile. Po mojem mnenju je nagrada prišla v prave roke. Vaša AJDA v vseh inačicah je resnično kvalitetna igrača. V otroku vzpodbuja inovativnost, vsestransko je uporabna in nenevarna. Nekoliko moti le cena, vendar je ta glede na kvaliteto sprejemljiva. V naši skupnosti si močno prizadevamo, da bi dobile vse tiste igrače, ki bodo opremljene z znakom »dobra igrača«, status učila in bile na ta način oproščene 24 % prometnega davka. Tako bi dobre igrače postale staršem dostopnejše, hkrati pa bi to pomenilo dodatno motivacijo za proizvajalce po dobri igračici. Novolesu svetujem, da svojo igračo razvija naprej, ker je resnično najbolj inovativna.

Za mnenje o igračici smo povprašali tudi obiskovalko sejma tov. Nastja Tavčar iz Šoštanja, ki si je s svojo hčerko Zojo z zanimanjem ogledovala naš štand: »Po poklicu sem otroška negovalka. Ta sejem sem si z zanimanjem ogledala. Med raznovrstnimi igračicami, ki jih je tukaj precej razstavljenih, mi je najbolj všeč vaša AJDA. Zakaj? Že na pogled je igrača lepa in za otroke in odrasle zanimiva, poleg tega je tudi lepo sestavljiva in razvija otrokovo ustvarjalnost. Pomembno je tudi to, da je trajno uporabna, tudi naslednjemu otroku pride prav. Nekoliko moti cena, vendar je tako lepa, da bi se še sama v njej igrala.«

Ni več dvomov, program AJDA si je utrl pot na trg.

A. Šterbenc

Kadrovske vesti za mesec september 1988

TOZD TVP:

Prišli: Ivanetič Anton, Derganc Anton (iz TSP), Pečaver Stanislav in Vladimira (iz TDP), Taraniš Devlija (iz TDP), Opalk Janez (iz TDP).

Odšli: Tomšič Vincenc (upokojitev), Jalšovec Franc, Šenica Zvonko, Mlakar Dušan (vsi v JLA)

TOZD ŽAGA:

Prišel: Sučević Niko

Odšli: Petrovič Jozo, Avsenik Ciril (oba v JLA), Muška Franc in Turk Jožef (oba upokojitev), Čutuk Jozo (DSSS)

VESTI

TOZD BOR:

Prišla: Muršič Kristina

Odšla: Komočor Marija (v SIGMAT)

TOZD SIGMAT:

Prišli: Ban Samo, Gorenc Anica, Kozole Simona, Kukovič Anton, Komočor Marija (iz BORA)

TOZD TDP:

Prišli: Jeriček Alojz, Pate Judita, Škufca Anton, Cugelj Marjan, Turk Andrej, Metelko Slavko, Bevec Darja, Špilar Matjaž, Zupančič Igor, Žura Matej

Odšli: Černe Adrej in Tubanovič Pero (v JLA), Gašperič Marta, Luzar Milena, Jaklič Frančiška (vse sporazumno) Balažič Martin (izjava), Dular Danijela (upokojitev), Lalič Slavica (TGD), Bregar Janez (DSSS), Taraniš Devlija, Oplak Janez, Pečaver Stanko in Pečaver Vladimira (vsi v TVP)

TOZD TSP:

Prišel: Gliha Rok

Odšla: Pirc Srečko (DSSS), Derganc Anton (TVP)

TOZD TPP:

Prišla: Šeničar Andrej, Krhin Martin

Odšli: Košmerl Nežka in Klevišar Jožefa (upokojitev)

TOZD LIPA:

Prišel: Medle Janez

TOZD TAP:

Prišla: Logar Bojan, Zore Branka

Odšel: Jožef Frančišek

TOZD TES:

Prišli: Rolih Robert, Kaplan Uroš, Pečjak Marko, Juršič Srečko

TOZD TGD:

Prišla: Travnik Marko, Lalič Slavica (iz TDP)

Odšli: Murn Bogdan (v JLA), Zaman Marija (upokojitev), Koželj Mirko (sporazum)

TOZD TKO:

Prišla: Nemanič Zdenka

Odšla: Badovinec Nikola (izjava), Gršič Boris (sporazum)

TOZD BLP:

Prišli: Ković Milan, Fir Zoran, Prohaska Dragoljub

DSSS:

Prišli: Fink Jožef, Zupancič Jože, Vidic Pavle, Pirc Srečko (iz TSP), Čutuk Jozo (iz ŽAGE), Bregar Janez (iz TDP)

Odšel: Špec Anton (upokojitev)

Straža, 29. 9. 1988

Stanje zaposlenih delavcev na dan 30. 9. 1988

TOZD	MOŠKI	ŽENSKES	SKUPAJ
TVP	122	158	280
ŽAGA	178	39	217
TPI	63	24	87
BOR	73	51	124
SIGMAT	126	42	168
IGK	62	41	103
TDP	225	213	438
TSP	136	127	263
TPP	63	34	97
LIPA	99	35	134
TAP	76	62	138
TKO	129	65	194
TES	121	31	152
TGD	60	62	122
BLP	101	46	147
DSSS	130	120	250
NOVOLES:	1764	1150	2914

9. študijsko srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu

Nova Gorica 1988

V petek, 30. 9. in soboto 1. 10. je potekalo deveto študijsko srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu. Dan prej, 29. 9. 1988 pa je bil občni zbor tega združenja. Letošnje študijsko srečanje je bilo namenjeno trem pomembnim temam:

- vloga obveščanja v sedanji družbeni praksi
- sindikat in obveščanje v združenem delu
- slovenski jezik v glasilih v združenem delu

Poleg teh tem je bila predvidena tudi tema vloga in mesto organizatorja obveščanja v združenem delu, vendar je bila le problemsko nakazana.

Vse teme so bile za ta družbeni trenutek prav gotovo dobro izbrane. Tudi gostje - predavatelji so bili temu primerno izbrani. Za to temo je bil izbran kot osrednji govornik tov. Jože Smole, predsednik RK SZDL. Tov. Smole je zaradi obveznosti na spominski proslavi v Kočevju povzročil delno spremembo dnevnega reda (nastopil je v soboto in ne v petek, kot je bilo predvideno), vendar to ni vnašalo motnje v študijsko srečanje. Tov. Smole je vzbudil seveda velika pričakovanja v nas in jih tudi v celoti upravičil. Zelo jasno, jedrnat, pošteno in realistično je orisal trenutna družbena dogajanja in vlogo medijev v njih. Nazorno je prikazal, kako nestrokovno in netočno pisanje v javnih glasilih sproža hude posledice v družbeni praksi. Tak primer sta glasila Politika in Nin, ki se poslužujeta, kot je dejal »pogosto tudi takega pisanja, ki je navadno ščuvanje in hujskaštvo«, kar je daleč od strokovnega in etičnega pisanja, ki ga mora glasilo zagotoviti. Taki primeri seveda ne morejo prispevati h konstruktivnemu reševanju nakopičenih problemov in slogi med ljudmi. O vlogi glasil v OZD se je izrazil pohvalno in pozitivno ocenil njihovo poslanstvo.

V tem sklopu je bila predstavljena tudi raziskava »Dejavniki učinkovitega obveščanja v OZD«, ki je pokazala, da imamo v naših OZD razmeroma široko razvejano informacijsko mrežo (glasila, bilteni, oglasne deske, SDS itd.) vendar se delavci v anketah izjasnjujejo, da so razmeroma slabo obveščeni. Raziskava je npr. pokazala, da je s količino informacij v OZD na področju SRS zadovoljna manj kot polovica anketiranih, točneje 42 %. Najbolj zadovoljni so s količino informacij o »poteku proizvodnje oz. dela«, o »poslovnih rezultatih« in o »razporejanju dohodka«, najmanj so pa zadovoljni z informacijami o »kadrov-

skih vprašanjih« in »družbenim standardu«.

Rezultati raziskave so opozorili na nekatere vrzeli v obveščanju v organizacijah združenega dela, katerih zapolnitev lahko izboljša obveščenost oziroma zadovoljstvo z informacijami:

- zbori delavcev niso dovolj dobro pripravljene oziroma izpeljane, informacije na (za) zboru delavcev so še premalo razumljive, zanimive in resnične, njihova dolžina ni povsem ustrezna, udeležba na zborih ni najboljša. Delavci, ki delajo na terenu in delavci, ki delajo v izmenah, so prikrajšani za informacije, ki jih obravnavajo zbori,

- vodje (organizatorji dela) so za delavce, katerih delo vodijo, pomemben vir oziroma posrednik informacij. Delavci želijo pri njih dobiti več informacij. Vodje je na to treba opozoriti in poskrbeti, da bodo sami dobro obveščeni. Večja vloga vodje pri obveščanju pomeni tudi večje zadovoljstvo z njim (z vodenjem),

- z informacijami na oglasnih deskah so delavci zadovoljni, zlasti z njihovo dolžino. Ker pa kljub temu desetina delavcev ne bere obvestil na oglasni deski, sklepamo, da ponekod niso nameščene na mestih, kjer bi bile dostopne vsem delavcem. Premalo jih je v dislociranih delovnih enotah. Z informacijami na oglasnih deskah se manj srečujejo delavci, ki delajo na terenu,

- samoupravne delovne skupine niso dovolj izkoriščene za obveščanje - premalo razpravljajo o zadevah, ki jih bo obravnaval delavski svet, informacije, ki jih delavci dobijo na sestankih samoupravnih delovnih skupin, niso najbolj ugodno ocenjene, zato bi kazalo več pozornosti posvetiti pripravi in izvedbi teh sestankov - to je še bolj pomembno kot število sestankov,

- delavci želijo več informacij o dogajanjih v drugih tozdih DO. Te informacije posredujejo pred-

vsem sredstva obveščanja, ki delujejo na ravni celotne DO (glasilo, bilten),

- glasilo (časopis) ima pomembno vlogo pri obveščanju o drugih delih organizacije (drugih tozdih in delovnih skupnostih) in povečuje občutek pripadnosti kolektivu (vidik delovne motivacije). Večjo vlogo pri obveščanju mu pripisujejo delavci, ki delajo v izmenah. Glasilo ima večji pomen, če ga prejmejo vsi delavci in če izhaja dovolj pogosto,

- čeprav kakovost informacij v biltenu ni slabše ocenjena kot v glasilu, bilten nima tako pomembne vloge pri obveščanju. Vzrok temu je manjša naklada in vsebinska ozkost (specializiranost) biltena,

- razglasna postaja se uporablja predvsem za posamična obvestila. V organizacijah, kjer je slišnost (ozvočenje) dobra, je mogoče prek nje bolj obširno, vsestransko obveščati delavce o dogajanjih v organizaciji,

- manj zadovoljni s svojo obveščenostjo so delavci z nižjimi stopnjami izobrazbe. Ker ti delavci preferirajo neposredno ustno komunikacijo oziroma obveščanje prek zborov delavcev, sestankov samoupravnih delovnih skupin in vodij, lahko z izboljšanjem teh načinov obveščanja dosežemo večjo obveščenost delavcev z nižjimi stopnjami izobrazbe. Manj so z obveščenostjo zadovoljni tudi delavci, ki delajo na terenu ter delavci, ki delajo v izmenah,

- pomembnejša od številna načinov (sredstev) obveščanja je njihova izkoriščenost. Preden se odločimo za uvedbo novega načina obveščanja, je treba preučiti, ali so dovolj izkoriščene možnosti, ki jih ponujajo že obstoječi načini oziroma sredstva obveščanja.

Pava poslatica za nas je bila večerna predstavitev računalniške obdelave glasila oz. biltena, ki so nam jo demonstrirali predstavniki Iskre Delte.

Prvi dan se je zaključil seveda z obveznim družabnim večerom, ki se je prevesil za nekatero globoko v drugi dan.

Jedro razprav na temo sindikat in obveščanje v OZD se je vršilo v razgovoru s tov. Ravnikom, predsednikom RS ZSS. Motto teh razprav je bil: »sindikat bo ščitil novinarje«. Osrednji problematiki sta namreč bili vloga in status novinarja oz. organizatorja obveščanja v OZD. Kot so raziskave pokazale skorajda nikjer v SRS to ni zadovoljivo rešeno.

NOVA GORICA

SOBOTA,

1. OKTOBRA 1988

SEJALCEV NE POTREBUJEMO

Saj jih poznate, kajne? Še kupi materialov v rokah, a srenocni valbi, priatni na to in onih, težkih ali drugošnih gestah. Tudi taki so med nami. Organizatorji obveščanja in novinarji, po navadi del in valog, po funkciji po članstva v DMO. V nastopi pa so in odnosi med nami, ki imajo vidno veliko poverdati, ki smo bili sila pametni in pokrovnostjo. Pomembno pa ne odino nastopi uspešnosti njihovega početja. To so nastopi in objavljene pripovedi. V svojih glasilih in सददरkih javnega obveščanja, in tak in takih sedilavcov je med nami vse vas. Ugotovljamo, da smo polnoli in rotnat. Ugotovljamo, da se bomo morali skupaj se skupno boriti za svoje položaje in delo, ki ga opravljamo, belimo in masovno opravljati. In za dosego teh ciljev, za še večjo priznanje v družbi, bomo morali delati še vad in pokazati še več resnosti tega dela. Prvi naredi lega bomo morali opraviti svoje lastno, subjektivno, selektivno, omejeno in določeno rači, da smo lahko skupaj uspešnejši se tedaj, da bomo tak ali drugače v vrstah. Tisti vrstah, ki naj bi ustrezale vsajjo minarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu. To pa bomo dosegli le s skupnim

delom, brez tute, še vse prevečkrat pracone medsebojne (subordinantni, lažodelnosti, pretvarjanja in interpretacija v vrsto pred drugimi). To je celovito in. Do tistih, ki vtrajajo v skupni vrsti. Lahko rečemo: le smo. Se dotedaj republiška sekcija novinarjev in organizatorjev obveščanja ni spjala volokrat, še manj je v eno dno. Tudi po posameznih regijah se niso, kar včasih sicer ni dobro, sejali prevečkrat. So pa različni organi in organizacije, kjer nekateri stopijo pred našo skupno vrsto. Kdo ve za kakšnega vrstolga, vsakokrat pa iz nekoga osebnega nacija. Če je lineo končnih rezultatov, potem takšnih sejalcov, takšnih sej in takšnih opravilovani odnosi in novinarskih sploštev je ne moremo jemati za prizadevanje vrste vas. Na isti vrsti smo, vsi sejemno in izjemno. In to vedno početi skupaj, čeprav se piodotri različni, po kakovosti, po obsegu. Vse je pad odvisno, kje je ta vrsta njiva. Imamo pa isto vrsto in če ga bomo posejali skupaj, ista širidolnosti drug do drugega, potem bodo naš dno, to bo trajalo, tudi, resnosti, in bi zadovoljni bomo s njimi. Brano Šatanon

ŠTEVILKA 3

BILTEN 6. ŠTUDIJSKOGA SREČANJA NOVINARJEV IN ORGANIZATORJEV OBVEŠČANJA V ZDRUŽENEM DELU - NOVA GORICA 1988

Posledica je seveda ta, kar tudi raziskave kažejo in potrjujejo, da tudi obveščanje v OZD ni zadosti učinkovito. Kaj o tem menijo slovenski sindikati, razberemo iz intervjuja s tov. Ravnikom.

Kako bo sindikat v bodoče obravnaval področje obveščanja?

»Obveščanje je eden od pogojev, da bomo izpeljali prenovo sindikata. Le z dobro obveščanimi delavci se bomo lahko lotili te prenove na kateremkoli področju. Z obveščanjem želimo motivirati ljudi za njihov polni prispevek k spremembam na področju gospodarjenja, odločanja in samoupravljanja, pa tudi k aktivnejšemu delu našega članstva pri uresničevanju vse zahtevnejših nalog.«

Torej lahko pričakujemo tudi kaj več kot zgolj deklarativno podporo?

»Gotovo. Predvsem moramo materialno okrepiti razmere pri obveščanju v združenem delu, prav sindikat pa bo moral zagotoviti, da ne bomo začeli varčevati najprej z glasili.«

Kaj to konkretno pomeni?

»To pomeni, da bomo v sindikatih – od občinskih do republiškega vodstva – zagotovili večji prispevek tako iz sredstev članarine kot tudi iz drugih možnih virov. Moramo ustvariti pogoje za širitev, ne pa zmanjševanje aktivnosti pri obveščanju v združenem delu.«

Kaj menite o usodi zahtev slovenskih sindikatov glede zakonskih omejitev pri delitvi in skupni porabi?

»Tudi v bodoče bodo naše zahteve zelo odločne, seveda pa ni vse v naši moči. Vmes je seveda prostor, v katerem bodo odločali predvsem izvršni svet in delegatska skupščina, kako bodo reagirali na naše upravičene zahteve, pa bomo kmalu videli. Gre za zakon o omejitvah OD in skupne porabe, ki ga je treba nujno odpraviti.«

Kakšen je po vašem mnenju namen novinarskih srečanj?

»Doselej sem sodeloval na Rogli in v Portorožu, zato lahko rečem, da so ta srečanja velikega pomena za razvoj novinarstva v združenem delu. Pri tem je inte-

res sindikata velik in želimo še vnaprej sodelovati v polni meri.«

Imate povratne informacije o tem, kaj meni članstvo o sedanjih vodstveni garnituri slovenskih sindikatov?

»Nimam neposrednih povratnih informacij, vendar ocenjujem, da zaslužimo tako kritike kot pohvale. Mnenje članstva je velikokrat kritično iz upravičenih razlogov. Med drugim sem osebno prejel dve pismi, v katerih so me kritizirali.«

Tovariš predsednik, kam po končanem mandatu?

»Spet nazaj v združeno delo!« Naključje je nanoslo, da so prav v času Ravnikovega nastopa na srečanju pred Hotelom DELTA štrajkali soferji Avtoprometa Nova Gorica – o tem pišemo posebej – zato smo predsedniku ob koncu hočeš-nočeš morali postaviti še vprašanje o obveščanju v novogoriškem združenem delu. Takole ga je ocenil: Predvsem v Iskri in Meblu so dobro organizirani, to srečanje pa bo zagotovo spodbudilo še ostale delovne organizacije, da namenijo večjo pozornost temu področju.

Zakaj občinski sindikalni sveti izpuščajo skrb za obveščanje v združenem delu?

V program našega dela je posebno opredeljena točka, kako novinarje oborožiti z znanjem in kako bomo le-tim lahko tudi pomagali pri njihovem delu.

Stavkovni val v Mariboru je povzročil tudi vrsto vprašanj v zvezi z obveščanjem, ki po mnenju nekaterih ni bilo zadovoljivo?

Sindikati se zavzema za to, da v takšnih primerih ne gre zgolj zbirati podatke o stavkah, udeležencih in slično, temveč delovnim ljudem prikazati tudi dejansko stanje stvari. Prav tu pa obveščanje igra pomembno vlogo, ta pa včasih marsikomu ni preveč všeč.

Kako zaščititi novinarja pri njegovem kritičnem pisanju? Kako postopati takrat, ko novinarjevo pisanje ni po volji vodstvu DO?

Moram priznati, da tudi v tem na sindikatih vedno bolj razmišljamo. Predvsem se to nanaša na zaščito piscočega sindikalnega aktivista. Razmišljanja smo pripeljali že tako daleč, da premišljujemo celo o zakonski zaščiti. Pri tem moramo doseči tudi to da se informatorji pisanja ne bodo bali.

Kaj menite o pobudah za ustanavljanje posebne vrste sindikatov v Sloveniji?

Če prav razumem vprašanje, gre pri tem za ustanavljanje neodvisnih sindikatov. Ta pobuda ni pravzaprav nič novega, saj sedanjí »organizatorji« ne poznajo organizacije sedanjih sindikatov, ki je prav takšna, ki jo ponujajo oni. Sicer pa imajo vse vrste

pobude prostor v sedanjem sindikatu. Naloge so približno enake, kot si jih že mi sami postavljamo. Tako bi bilo veliko bolje, če bi nam pomagali pri boljši organizaciji oz. reorganizaciji sedanjih sindikatov.

Ali obveščanje o osebnih dohodkih zaposlenih razburja članstvo?

Pri tem moramo biti pozorni na to, da ne objavljamo le števil, ampak tudi komentarje o osebnih dohodkih. Osební dohodki namreč ne morejo in ne smejo biti nikakršna skrivnost. Menim tudi, da takšna objavljavanja članstva ne razburjajo. Večje razburjenje pa nastane takrat, ko neupravičeno primerjajo OD pri sosedu, češ, pri sosedu je toliko, pri nas pa tako malo.

Kaj bo z obveščanjem v sedanjih kritični gospodarski situaciji?

Kakršnakoli razmišljanja o ukinjanju obveščanja v združenem delu ne pridejo v poštev. Takšna razmišljanja so popolnoma napačna in vodijo v slepo ulico. Mislim celo, da so delavci velikokrat premalo obveščeni. Sindikati ne pristajajo na kakršnakoli prekinjanja oz. ukinjanja obveščanja. Pri tem delovnem organizacijam ne sme biti žal vloženega denarja, saj se le ta lahko bogato obrestuje.

Bo sindikat kadrovske usposobljen izpeljati prenovo?

O tem smose resno pogovarjali. Ukinili bomo mandat za aktivi-

ste, spremenili metode dela, ukinjamo pa že enomesečne politične šole in prehajamo na krajše in akcijsko izobraževanje. Sindikat mora postati tudi nosilec širših tem.

O odgovornosti?

Vsaka stvar mora imeti ime in priimek. To pa pomeni odgovornost predlagatelja, posameznika.

Vprašanje zaupanja?

V tej situaciji je to vprašanje zelo resno. Nezaupanje lahko naredi veliko slabega.

Tema, jezik v glasilih OZD je bila čisto na koncu, tako daleč na koncu, ko smo bili vsi že utrujeni in željni poti v lepi, sončni sobotni popoldan. Morda lahko temu pripišemo nekaj tudi simbolike, slovenski jezik v glasilih OZD ni namreč najboljši. Z vsem se zadovoljimo in tako lepoto jezika pač kaj radi odričemo na zadnje mesto. To pa seveda ni prav.

Čprav je bilo na študijskem srečanju tudi nekaj pomanjkljivosti, npr. nedorečena tema o vlogi in statusu novinarja oz. organizatorja obveščanja v OZD, je bilo srečanje gotovo koristno za vse udeležence (tudi za tiste, ki so prosti čas izkoristili za nakupe cenenih dežnikov v italijanski Gorici). Pohvaliti je treba tudi organizatorje srečanja, katerim je uspelo narediti to srečanje kot koristno in lepo doživetje.

A. Šterbenec

kolpa-san
mrežasti elementi

Mrežasti elementi so dostopni program 33 kapacitne omare. Le njih je možno vzpostaviti odprte elemente med ostalimi. Tako nastane lahko s sistemom 33.2 DO (zelo zanimivo in praktično) odprti prostor za vno, s sistemom 33.2 DO (zelo zanimivo in praktično) odprti prostor za vno, s sistemom 33.2 DO (zelo zanimivo in praktično) odprti prostor za vno.

Mednarodni sejem pohištva Milano 1988

Sejem sodi v enega izmed najpomembnejših pohištvenih sejmov v Evropi. Potekal je v času od 14. 9. do 19. 9. 1988.

Sejma se je udeležilo 2050 predstavnikov iz Italije in 240 predstavnikov iz drugih dežel – Francozi, Angleži, Nemci, Skandinavci, tudi iz vzhodnoevropskih dežel, Japonci, Filipinci ipd. Od jugoslovanskih predstavnikov so bili na sejmu »Lesnina«, »Slovenijales«, »Šipad« in »Exportdrvo«.

Razstavljeno je bilo precej pohištva za dnevno bivalne prostore – jedilnice in dnevne sobe (precej oblazinjenega pohištva, po katerem so Italijani znani po celem svetu). Poudarek je bil na sodobnem oblikovanem pohištvu, vendar delež stilnega pohištva tudi ni bil majhen. Svetovno znani oblikovalci, Italijani, skozi oblikovanje pohištva kot tudi opreme, ki sodi v bivalne prostore človeka, materializirajo **specifičen pristop** temu bivalnemu prostoru. Brez direktnega snemanja tradicionalnih elementov ali celo stilov, ki bi bilo samo obremenitev v sedanjem času in načinu življenja, so prisotne **LOGIČNE IN PREČIŠČENE REŠITVE**, ki maksimalno upoštevajo sočasno tehnologijo izdelave in obdelave uporabljenih materialov.

Dinamika vsakdanjega življenja, zahtevnost **fleksibilnosti** mobilijara, x ki naj bi se nahajal tudi v zelo majhnih stanovanjih in **reduciran, tehnokratski likovni izraz**, so generalne značilnosti sodobno oblikovanega razstavljenega pohištva. V tej kategoriji lahko omenimo Francoze, deloma Skandinavce (Fince) in sigurno Japonce.

Istočasno in v sklopu sejma je bila tudi razstava pod nazivom **FORUM DESIGN**. Manifestacija vključuje italijanske proizvajalce – letni prerez novitet italijanske pohištvene industrije. Nnamen te razstave je bila **identifikacija trenda**. Izbiro prijavljenih exponatov je izvršil strokovni žiri.

FORM DESIGN '88 bo predstavljen tudi v enem izmed ekskluzivnih svetovnih design – centrov, INTERNATIONAL DESIGN CENTER v New York.

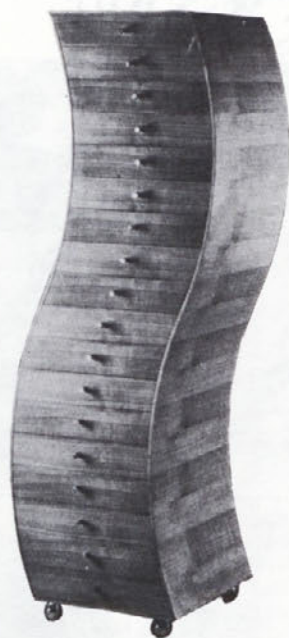

x mobiliär – ja (nlat mobiliare) premičnine, premični predmeti, zlasti (celotno) pohištvo, pohišje, oprava

Wim
di Makio Hasuike

Trend v oblikovanju ali pristop pogosto temelji na kombinaciji – tako različnih materialov kot različnih barv, oz. površinskih obdelav. Po drugi strani pa so konstrukcijsko in kompozicijsko tako determinirani, da bi bili sposobni nositi različne dekorativne aplikacije oz. fronte. Poudarki so na zelo izrazitih barvah ali površinskih obdelavah – kot so ikrasti javor (v rjavi, sivi barvi), paleta metalik barv z visokim sijajem, perlmot ipd.

Razstavljenih je bilo precej **rolo – omar**, tudi **na ta način tretiranih front**. Relief je plitek in multipliciran profil zelo enostavne oblike.

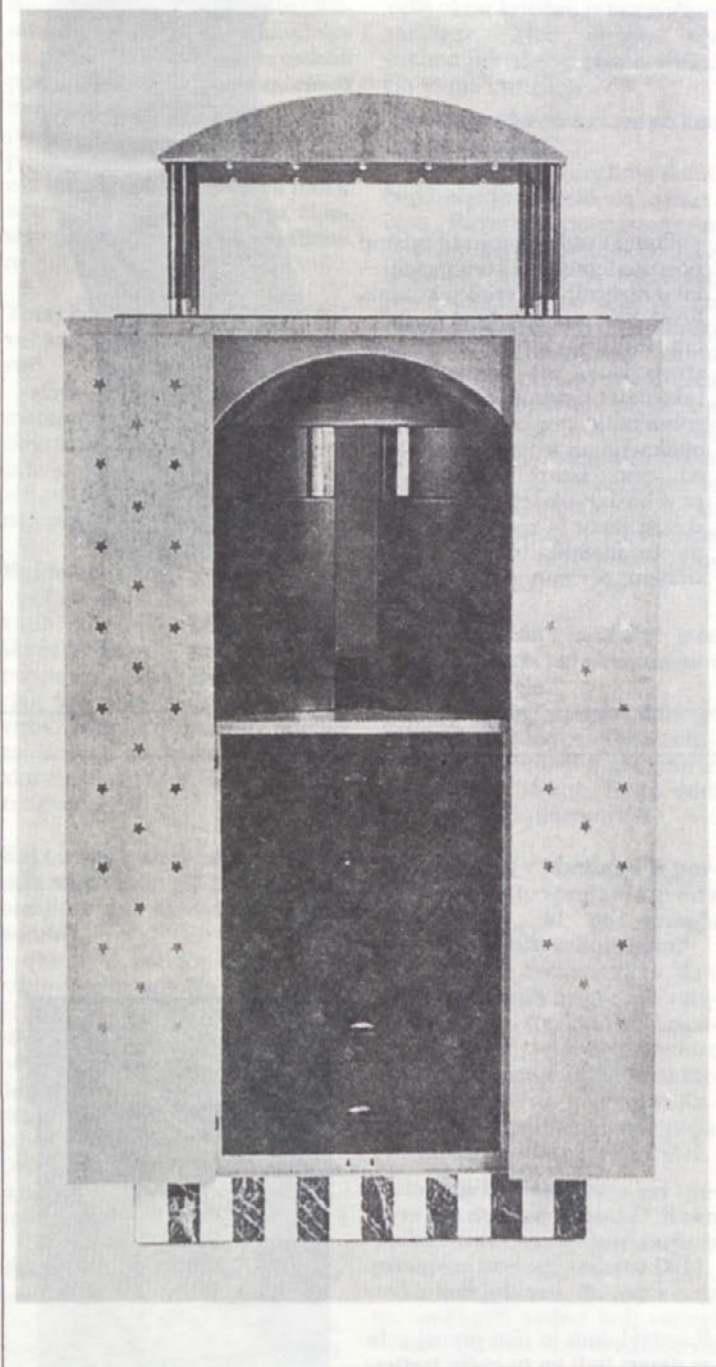
Podatek je važen zaradi tega, ker tudi mi v Novolesu pripravljamo program s podobnimi oblikovnimi izhodišči.

Pogosta je tudi uporaba aluminijaste perforirane pločevine v fronto, usnja kot obloge ličnic ali kompletne fronte.

Detalji vencev, robov horizontalnih plošč (miznih ali omarnih), so decentno dekorirani – intarzije ali celo tisk, kombinacije drobnih vložkov iz drugih materialov – medeninaste in kromirane ploščice, marmor, steklo, usnje.

Prisotne so tudi profilacije robov ali ploskovnih elementov – asimetrične, vendar ne vedno na vseh elementih.

Razstavni prostori

Skupna karakteristika vseh dobro postavljenih razstavnih prostorov na sejmu je ta, da so vsi narejeni specialno za ta sejem. To je edini način, da se doseže popolna povezava med razstavnim paviljonom, samim razstavnim prostorom in razstavljenimi izdelki.

Razstavne prostore bi lahko pogojno razdelili na dva osnovna tipa – odprte in zaprte.

Odprti so narejeni na principu izložb, tako da obiskovalec takoj

vidi, kaj je razstavljeno. Zaprti delujejo kot »hiša v hiši« z neskončno zaprtimi stenami ob strani hojnice in z vhodom, ki edini izstopa ter na ta način vabi v notranjost.

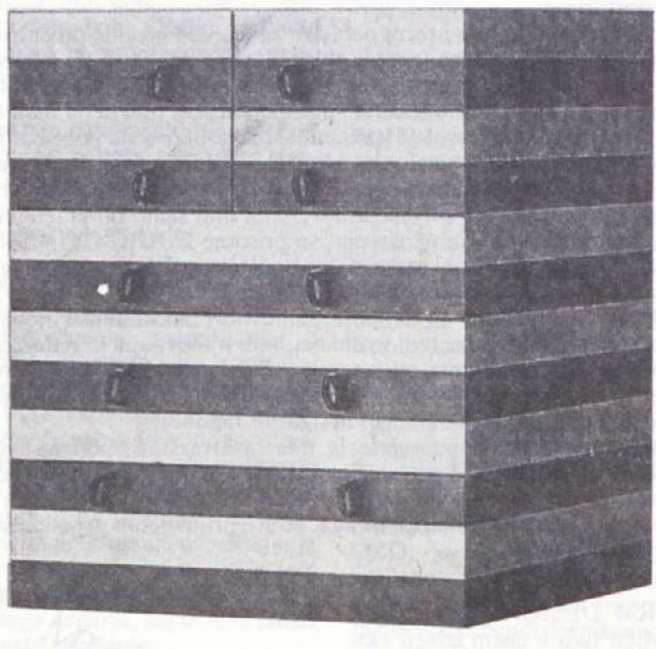
Konstrukcija in barve za oba tipa so podobne. Ponavadi so to lahke konstrukcije – kovinske rešetke, aluminijasti stebri, lahki panoji in blago. V sistemu barv prevladujejo nevtrane barve – bela, črna, siva, ki so pogosto v kontrastu z razstavljenimi izdelki. Glede na to, da v Novolesu razvijamo nov sejmski sistem, smo veliko pozornost posvetili

Barvna paleta

Korpus so večinoma vertikalno pokrivno pobarvani – sivo, črno (visoki sijaj in mat).

Razen front, ki so fornirane (ikrast javor v rjavem in sivem

tonu ipd.) so pogosto prisotne tudi pokrivne barve ali folije v vseh barvah – od modrih do vijoličastih tonov. Zelo prisotna je barva v tonu breskve – EXTRA BARVA št. 1.

tudi sami ureditvi razstavnih prostorov.

Lahko rečemo, da Novoles z novo koncepcijo ureditve sejmov sledi aktualne trende.

Razstavni prostori jugoslovanskih proizvajalcev pohištva na milanskem sejmu so več kot slabi primeri kako naj bi se razstavljalo, z izjemo »Slvoenijalesa«.

Površinska obdelava

Lužila:

Večji del lužil na razstavljenih eksponatih so lužila brez brisanja. (dajejo bolj monotono sliko), del pa je tudi lužil, ki jih uporabljamo pri nas t.j. lužila z brisanjem.

Plemeniti lesovi so luženi s prozornimi lužili t.j. barvnimi lužili in kažejo lepoto lesa in dobro predobdelavo. Pri naši predobdelavi bi ta lužila dala površino z madeži, ker imamo slabo brušenje. Ta lužila se veliko uporabljajo za češnjo, ptičji javor, pov. z intarzijami, jesen in mahagonij.

Manj kvalitetni lesovi oz. kombinacije lesov, so luženi s pigmentnimi lužili, ki površino bolj pokrijejo. Površine so perfektno izenačene. Veliko je bilo tudi pohištva v t.im. White wash finishu.

Laki:

Največ eksponatov je lakiranih s PUR laki, manj poliestrom, nitro laka pa skoraj ni. Sijaji so zelo različni. Globoki mat, polmat, sijaj in visoki sijaj. Visoki

sijaj je poliran, če ni je to opazno in moti (posebno na ravnih površinah).

Pokrivni laki:

Pokrivnega lakiranja je veliko, v različnih barvah in sijajih, predvsem v PUR kvaliteti. V Novolesu smo sposobni tehnološko lakirati s pokrivnimi laki do sijaja cca. 60 %, eventuelno 80 %.

Efekt laki:

Mnogo je bilo tudi površin lakiranih z efektnimi laki t.j. bronza, permut, efekt kože, krekking, te efekte so še poudarili z različnimi sijaji in barvami, odvisno od designa.

Laboratorijske vzorce teh materialov imamo (fa. Milesi), skupaj s službo oblikovanja jih bomo uporabili pri izdelavi novih vzorcev.

Dejstvo je, da je čas velikih serij gotovo minil in da je vedno bolj prisotno izdelovanje po naročilu. Isti model pohištva je lahko po Želji kupca različno površinsko obdelan, iz različnih lesov in z različnim tekstilom. V ta namen smo na mnogih razstavnih prostorih opazili barvne karte površinske obdelave, tekstila oz. druge možne variacije za določen model.

Razvojni center:
Lidija Tomelj
Gordana Marinko-Vinski
Bernarda Lazetič

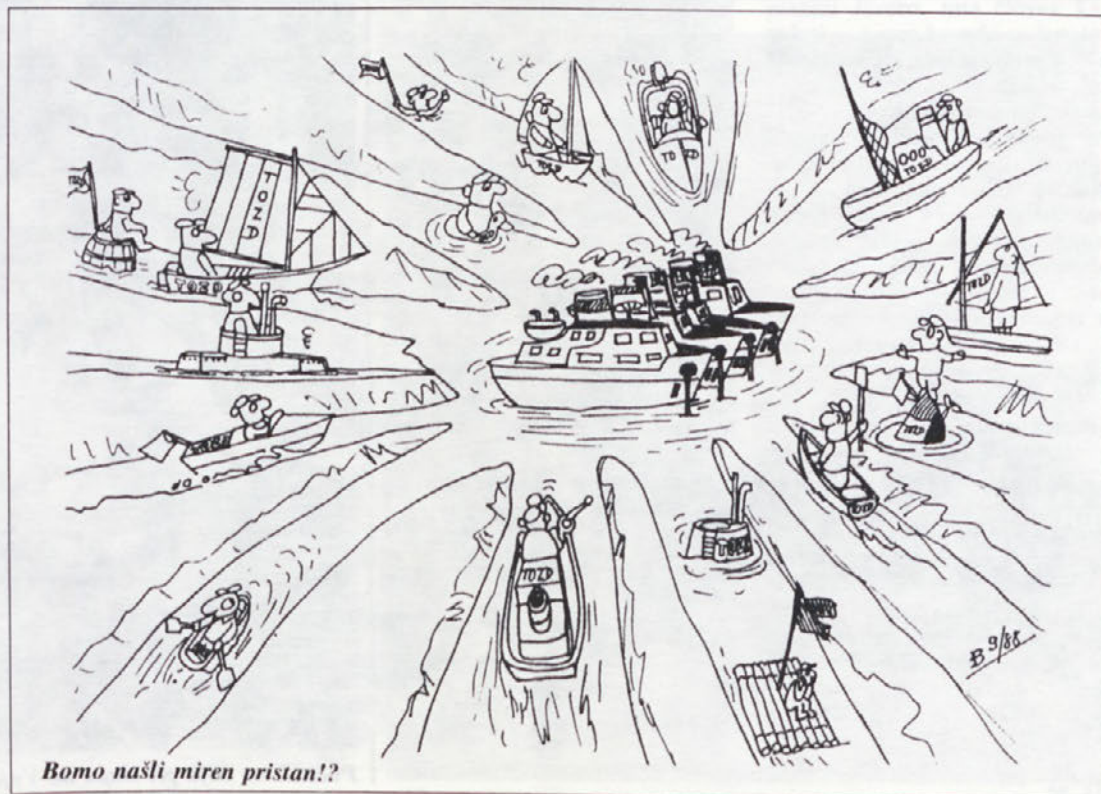
Bodica

Sejem bil je živ...

Ali veste, da je bil kmetijski sejem v Gornji Radgoni in da ga je obiskala tudi večja skupina Novolesovih strokovnjakov. Teh je bilo celo več kot takrat, ko se organizirajo lesne prireditve te vrste. Postavlja se vprašanje ali se bo Novoles preusmeril v kmetijsko dejavnost ali pa so naši strokovnjaki prišli, da dobijo na kmetijskem sejmu uradno potrditev da so »kmetje«.

Oktober – vinotok

Če je Gal [16.] suhoten, oznanjuje, da ob letu suša pripotuje.⁰
 Če je na Uršule [21.] lepo, še lene babe nastil dobo (za tri dni deževalo bo).¹
 Če je vlažen in mrzel Luka [18.], repo popuka in osmuka (– sneg prikuka).⁰

INOVATOR

Regijska razstava »inovacije 1988«

Inovacije so temelj razvoja, drobno gospodarstvo pa eno izmed dejavnosti, ki nas lahko potegne iz krize.

Medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko v sodelovanju z občinskimi raziskovalnimi skupnostmi občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, organizira 12. oktobra 1988 ob 11. uri v prostorih zavarovanja Triglav v Novem mestu regijsko razstavo o inovacijah. Ob otvoritvi bo tudi okrogla miza na temo »Inovacije v drobnem gospodarstvu«. Okroglo mizo bo vodil tov. Kosec Andrej, dipl. ing., podpredsednik Občinske raziskovalne skupnosti Novo mesto, in v.d. direktor Razvojnega centra DO Novoles.

Razstava se bo selila in bo potekala
od 12.-19. 10. v Novem mestu
od 20.-26. 10. v Trebnjem
od 3.-10. 11. v Črnomlju in
od 11.-18. 11. v Metliki.

Naša DO se bo predstavila na razstavi s sledečimi inovacijami:

1. MIKROPROCESORSKO VODENJE BRUŠENJA v lesni industriji (tozd BOR)
2. VLEČNA TRANSPORTNA VERIGA RAIMANN (tozd ŽAGA)
3. GNANI TRANSPORTER ZA DESKE (tozd ŽAGA)
4. TRAK ZA ODPADKE PRED DROBILCEM PALMANN (tozd ŽAGA)
5. NAPRAVA ZA OZNAČEVANJE DESK (tozd ŽAGA)
6. DVOSTOPENJSKI KALUP (tozd TAP)
7. STROJ ZA RAZREZ LETVIC ZA ROLETE (tozd TAP)
8. BARVANJE PLOŠČ S PROFILOM (tozd TPP)
9. NAPRAVA ZA BRUŠENJE KROŽNIH ŽAG (tozd TPP)
10. AKRILNA GALANTE-RIJA »IRENA« (tozd TAP)

Po sledih delavcev-rekreativcev od 10. 9. do 17. 9. 1988

V soboto dne 10. 9. 1988 se je večina Novolesovih delavcev, ki so bili predvideni za 7-dnevno rekreacijo v Bohinjski Bistrici zbrala v Zoisovem gradu. Manjkal je samo Tone iz TSP vendar opravičeno in se je v nedeljo zjutraj že javil na raport. Po kosilu se je skupina skoraj preveč zagreto lotila prve ture do Mencingerjeve kočice na Kobli in posledice so se že videle zvečer in potem naslednji dan, ko je »muskelfiber« prišel najbolj do izraza. Noge so bolele, posebno ženski del ekspedicije, ki očitno nima ta »prave« kondicije. Dobimo prve jurčke. V nedeljo se je ponovno začel lep dan in z gondolo smo se odpeljali na Vogel. Za nekatere je bila to prva vožnja na tak način in komentar v kabini gondole ene od udeleženk, ko se je gondola zanihala visoko nad tlemi, je bil skoraj malce prestrašen – »nekaj mi teče po hrbtu«. No, mislim, da ni teklo dolgo časa in pripeljali smo se srečno do vrha, kjer se nam je odprl lep razgled na jezero in Julijske Alpe s Triglavom na čelu. Ob takih pogle-

dih na lepote slovenske dežele se človek šele zaveda, da večkrat premalo cenimo, kar imamo od narave in kar mu je dostopno in zato je dolžnost vsakega planinca, da čuva te naravne biserje pred industrializacijo in ostalimi slabimi vplivi moderne dobe. Taki neokrnjeni končiči sveta nam bodo še kako prav prišli. Na Voglu se malo spočijemo in okrepcamo, najbolj navdušeni pa že pišejo razglednice svojim domačim. Ogledujemo si tudi zabavno igro neke druge skupine obiskovalcev in moram reči, da imajo zelo zanimive domislice, pri katerih smo se tudi mi nasmejali od srca. Na vrsto pride spust po Žagarjevem grabnu in nehote se formirata dve samostojni skupini, ki skoraj tekmujeta, katera bo prišla prva dol. Pozneje se od druge skupine odcepi še Leon, ki smatra, da gremo prepočasi in na koncu ostanemo od glavnine samo še oba voditelja rekreacije in trije pohodniki. Spust po Žagarju je na posameznih delih kar naporen in smučarji, ki se pozimi spuščajo tu morajo biti

INOVACIJE '88

REGIJSKA RAZSTAVA

Počitek na cilju pri slapu na Vojah

zelo hrabri ljudje. Töne prižge svečo na spominski plošči posvečeni smrti mladega miličnika – gorskega reševalca, ki je izgubil življenje pri reševanju smučarjev. Gorazd pa galantno poudari tuji planinki šopek gozdnih jagod, ki jih je nabral spotoma, vendar ni nihče v nevarnosti – planinka ima svojega spremljevalca, ki pokaže vso uvidevnost. Ko pridemo dol nas prva skupina že čaka in se oddihuje in krepča. Kosilo nam tekne. Popoldne gremo na stadion. Za mnoge je to že precej utrujajoče vendar se ob igri, ki jo je predlagal Gorazd, pozabi na utrujenost. Tudi tisti, ki so najbolj utrujeni skočijo kot srne, ko jih copata začne tolči po zadnji plati. Tudi avtor tega članka dobi dobro porcijo po sedežu in po tihem obljublja maščevanje. Zvečer nam nekoliko skvari razpoloženje vremenska napoved, ki napoveduje deževje v naslednjih dneh. V ponedeljek gremo na Voje k slapu in tura je lahka, da vsem prija. Med potjo nabiramo tudi jurje in nekaj navdušenec se odloči, da gredo nabirati popoldne jurčke na Pokljuko. Gremo s tremi avtomobili in Leon kot vodnik nas dobro zapelje v napačno smer. Groznja, da bo moral peš nazaj, zaleže in nekako pridemo do področja, kjer naj bi po naše rasli jurčki.

Od začetka kar slabo kaže, no potem pa se nam odpre in res dobimo ravno toliko jurčkov, da imamo naslednji dan dober in okusen zajtrk.

Najmanj jurčkov nabere Gorazd vendar na koncu dobi kapitalca, tako da je treba to ovekovečiti. Žal so vremejarji uganili glede slabega vremena in v torek nas že zdrami dež. Nebo je

temno in zaprto in ne obeta nam nič dobrega. Sicer pa večini odgovarja en dan počitka po napornih prejšnjih treh dnevih. Dogovorimo se, da kljub dežju odidemo na Bled, kjer si ogledamo Blejski grad. Popoldanski čas je rezerviran za počitek. Slutnje, da nam bo vreme nagajalo se čedalje bolj uresničujejo. V sredo je nebo še naprej zaprto in lije kot za stavo. Bližnji gorski vrhovi se pobelijo s snegom in nam dajo vedeti, da se bliža drugi letni čas. Hrana v Zoisovem gradu je dobra pa čeprav ne izgubimo občutka, da bi bila postrežba lahko hitrejša. Enkrat tudi avtor opravlja vlogo natakarja in razdeljuje pečena jajca za zajtrk. Vse je srečno prinesel na mizo, tudi svoja. Za dobro razpoloženje pa skrbi Stane iz Krškega in njegova okolica. Popoldan gremo v telovadnico, kjer se malo razmigamo in to nam dobro dene po obilni hrani. Tudi vaje za sprostitev na koncu dobro denejo, posebno Stanetu iz Sigmata. Organiziramo tekmovanje v pikadu in dobrega razpoloženja ne manjka.

Četrtek – počasi nam že preseda slabo vreme in vsi želimo, da bi vsaj še en dan posijalo sonce, da opravimo še kakšno dobro turo. Mogoče pa bomo le imeli srečo in tudi domačini napovedujejo za petek sončen dan. Popoldne gremo spet v telovadnico in se kar dobro pretelovadimo. Skoraj s strahom se zbudiva z Gorazdom v petek, vendar je le-ta odveč. Obeta se nam končno lep dan kot nalašč za zaključek in skrbno se pripravimo, da naredimo dokaj dolgo in zahtevno turo na planino Vogar in planino Jezero. Vsi smo spočiti in napeti kot puška ter komaj čakamo, da se zapodimo cilju naproti. Vreme je čudovito in temperatura zraka

Le kaj opazujejo?

Del ekspedicije

ravno pravšnja, da vsi brez problemov premagujemo pot, ki je na posameznih mestih dovolj strma, da je potrebno biti kar pazljiv. Brez problemov pridemo do planine Vogar in nadaljujemo na planino Jezero. Ko smo skoraj na cilju nas presenetijo zaplate snega, ki je zapadel prejšnje dni. Ko pridemo do planinske kočice na planini Jezero, ima človek kaj videti – z eno besedo – lepota. Golaž v koči nam tekne in ko se najemo in spočijemo ter obvezno še slikamo, se odpravimo nazaj. Čeprav je hoje kar nekaj ur, nihče ne tarna. Vsi smo zadovoljni, da smo zadnji dan naredili čudovit izlet, ki bo marsikomu ostal še dolgo v spominu. Avtor obljublja vsem udeležencem fotografijo za spomin na to rekreacijo v Bohinjski Bistrici in upa, da bo to izpolnil, čeprav ga je glavni urednik zastrašil, da nekaj ni bilo v redu s filmom.

Na koncu naj se tudi v Gorazdovem imenu zahvalim vseh skupini delavcev – rekreativcev za sodelovanje, razumevanje in strpnost, če kaj mogoče ni bilo v redu in upam, da bodo v svojih sredinah naredili dobro reklamo za take oblike aktivnega oddiha. Pridružujem se tudi predlogu nekaterih, da se vidimo naslednje leto pa čeprav lahko tudi v malce večji skupini in nekoliko boljšem vremenu.

Pozdrav vsem!

M. M.

Cilj je dosežen – Planina jezero

Orientacijski pohod

»Trebnje 88«

V letošnjem letu smo tradicionalni orientacijski pohod, ki spada v program izobraževanja SLO, organizirali na območju TOZD TAP in TPE v Trebnjem.

Po izvedenih pripravah smo se dne 24. 9. 1988 ob 8. uri zbrali pred TOZD TPE v Račjem selu, kjer je bil izveden žreb za start ekip, nato pa je direktor DSSS tov. Marjan Grabnar pohod s kratkim nagovorom uradno odprl.

Pohod je bil trasiran v dolžini 15 km s tem, da so po reševanju testa iz topografije ekipe startale izpred TOZD TPE, pot nadaljevale proti Brezovici, kjer je bila kontrolna točka z reševanjem testa požarne varnosti. Pot jih je nato vodila v smeri Zabrdja, kjer so se morale ekipe javiti sodniku, da jim je vpisal čas prihoda in dal nadaljna navodila za smer Stara Gora, mimo Praprotnice, kjer jih je ponovno čakal sodnik z nadaljnimi navodili.

Naslednja kontrolna točka je bila na pobočju Arenberga in preizkušnja iz znanja prve medicinske pomoči ter okrepčilo v obliki čaja z nekaj kapljicami ruma. Po okrepčilu so ekipe pot nadaljevale do partizanskega obeležja na Arenbergu. Tam so se preizkusile v znanju določanja azimuta in po rezultatih sodeč smatramo, da so redki, ki bi se lahko izgubili. Po tej nalogi jih je čakala še pot do Lanšpreža, kjer je bil cilj. Zadnji del poti so tekmovalci takorekoč pretekli, saj je vsaki ekipi šlo za rezultat pohoda, ki je prinašal dragocene točke. Na cilj so pritekli nekoliko upehani, se okrepili s čajem, nato pa so jih čakale še preizkušnje v streljanju z zračno puško in met ročne bombe. Tu se je pokazalo kdo ima mirno roko in seveda so bili nekateri navdušeni ob rezultatih, ki so jih dosegli.

S tem je bil uradni del pohoda končan in pričelo se je delo sodnikov pri izračunavanju rezultatov.

Vrstni red ekip je bil naslednji:

1. mesto TPE I.	885 točk
2. mesto ŽAGA Straža	850 točk
3. mesto TDP I.	846 točk
4. mesto SIGMAT	829 točk
5. mesto TPE II.	790 točk
6. mesto LIPA	694 točk
7. mesto TDP II.	683 točk
8. mesto DSSS – BLP	560 točk
9. mesto TPP	434 točk

Prve tri uvrščene ekipe so prejele pokale, ekipe do 6 mesta pa diplome. Tekmovalci prvouvrščene ekipe so prejeli tudi skromne praktične nagrade.

V prijetnem vzdušju ob glasbi našega Vinka, ki je imel pripravljen tudi light show, smo okoli 15. ure pričeli tudi z igrami vedre rekreacije in sicer v metanju pikada, teku na smučeh, nošenju vode in skoku v daljino z mesta. Prijavilo se je rekordno število ekip, ki so bile sestavljene iz dveh moških in ene ženske. Pri vsaki disciplini je bilo obilo smeha, ob bučnem bodrenju posameznikov, smo po približno 2 urah zaključili tudi to. Izračun rezultatov je pokazal, da so bile ekipe ponovno precej izenačene, vrstni red pa je bil naslednji:

1. ŽAGA	50 točk
2. TPE II.	42 točk
3. TPE I.	40 točk
4. SIGMAT	38 točk
5. TDP II.	35 točk
6. TDP I.	34 točk
7. DSSS I.	29 točk
8. LIPA	28 točk
9. TPE IV.	26 točk
10. TPE III.	23 točk

Ekipa pri reševanju testa topografije – ali bodo našli pot?

V igrah brez meja je prihajalo tudi do komičnih situacij

11. TPP II.	19 točk
12. DSSS II	18 točk
13. TDP III.	17 točk

Zmagovalni ekipi smo podelili pokal, drugi in tretji pa diplome.

Srečanje se je v prijetnem vzdušju, ob dobri postrežbi vrlih kuharic iz TOZD TES in njihovega vodje tov. Zvoneta, ki je pekel odlične kotlete, nadaljevalo tja do 21. ure. Naš Vinko odgovoren za glasbo in nekateri drugi so poskrbeli, da smo videli tudi »malo« svetovno prvenstvo vzdržljivosti v plesu in plesu s paradižniki. Zmagovalci so bili seveda nagrajeni.

Splošna ocena je, da je pohod v celoti uspel, s tem da moramo pograjati TOZD, ki niso pripe-

ljale ekip, čeprav je bila udeležba obvezna. Te pa so: TVP, TSP, TES, TGD, TPI, BOR, TAP in TKO, ki pa je imel tega dne praznovanje 10. obletnice obstoja.

Pogrešali smo tudi navijače, za katere je bil organiziran avtobusni prevoz, le-teh na žalost ni bilo. V naslednjem letu vas vabimo na območje občine Krško v upanju, da bo udeležba ekip in navijačev precej večja.

Vsem sodelujočim pri organizaciji pohoda najlepša hvala.

Predsednik vinogradniškega društva se je pohvalil pohodniku, da so pustili vinograde nedotaknjene.

B. Pavlin

Svečana razglasitev rezultatov tekmovanja

Dobra organizacija
uspešno posloranje
glasujmo
za

Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica
Edmond Rostand: CYRANO DE BERGERAC
Thomas Bernhard: KOMEDIJANT

Slovensko stalno gledališče v Trstu
Branislav Nušič: SUMLJIVA OSEBA

Edmond Rostand: Cyrano de Bergerac

Heroična komedija Cyrano de Bergerac je gledališče velikega stila in poetično, z veliko nastopajočimi in silovitimi romantičnimi čustvi. Rostand je z njim v veliki gesti hotel oživiti francosko klasično gledališče. Je pa to tudi velik tekst slovenskega gledališča, saj je s prevodom Otona Župančiča, ki ga mnogi ocenjujejo kot nadgradnjo originala, v slovenskem gledališču doživel velike uspehe z igralci, kot sta Ivan Levar in Stane Sever.

Cyrano je heroj, filozof, naravoslovec, glasbenik, rimač, sabljač... ob vsem tem pa je malenkostna deformacija na njegovem obrazu – dolg nos vir vseh njegovih težav, predvsem seveda ljubezenskih. Zaljubljen v lepoticu Roksano ne more pričakovati izpolnitve svojih želja in v skrbi za njeno srečo svojo pesemsko veščino »posodi« lepšemu tekmeču. Roksano osvojijo, začarajo njegova pisma, vendar romantični zanesenec ne izda svojega avtorstva.

Thomas Bernhard: Komedijant

Igralec Bruscon, nekdanji gost velikih odrov in avtor drame, ki zajema celotno duhovno zgodovino človeštva, pride s svojo igralsko skupino, ki jo pravzaprav sestavlja samo njegova družina, v majhen provincialen kraj igrati svoj veliki tekst v vaški gostilni. Med pripravami na predstavo, ki jih izpolnjujejo njegovo jadikovanje in samopoveličevanje, drobnjakarstvo in megalomanstvo, obsojanje usode in sveta, predvsem pa maltretiranje vseh, ki ga obkrožajo, se izoblikuje grozljiva podoba umetnika – avtokrata, bede in paradoksalne veličine gledališča.

Komedijant je tipično delo Thomasa Bernharda, avstrijskega sarkasta in družbenemu ozračju republike Avstrije največkrat neprijetnega avtorja, ki je bil v Sloveniji doslej uprizorjen samo v PDG s tekstom Po vseh višavah je mir (predstava je bila odigrana tudi v Novem mestu).

Branislav Nušič: Sumljiva oseba

Nušič, ki je pisal feljtone, humoreske, potopise in spomine, se je odlikoval predvsem v pisanju komedij. Sumljiva oseba je ena njegovih najboljših. Prvič so jo uprizorili leta 1923. Sumljiva oseba je slika obrenovičevskega režima z nasilnimi policijskimi metodami in bedasto birokracijo. Okrajni glavar Pantič išče sumljivo osebo, ki nosi revolucionarne in antidinastične spise in pisma, a ujame lekarnarja Džoko, ki ljubi njegovo hčer Marico. Medtem so sumljivo osebo aretirali v drugem okraju. Razen načelnika sta izjemni figuri tudi birokrata – pisarja Žika in Viča.

Proizvodnja kopalniških kadi v tozd TKO

Program filmskega gledališča za sezono 1988/89

6. 10. 1988 **Kontrola na progi**, sovjetska vojna drama 1971, 98'
Režija: Alexej German
Nagrade: SOPOT 86
13. 10. 1988 **Obupno se išče Suzana**, ameriška komedija 1985, 103'
Režija: Susan Seidelman
20. 10. 1988 **Ljubezni Blanke Kolak**, domača ljub. drama 1986, 90'
Režija: Boris Jurjašević
Nagrade: PULA 87 – zlata arena za glasbo in kostume
27. 10. 1988 **Vreli diamant**, ameriški kriminalni 1972, 99'
Režija: Peter Yates

XXXXXXXXXX

3. 11. 1988 **Na Zlatem jezeru**, ameriška drama, 1982, 109', 3 oscarji
Režija: Mark Rydell
Gl. vloge: Henry Fonda, Katherine Hepburn, Jane Fonda
10. 11. 1988 **Nebo nad Berlinom**, nemško-franc. drama / fantastika 1987, 126'
Režija: Wim Wenders
Nagrade: Canes, London, Sydney, Melbourne, La Rochelle, Locarno 87, FEST 88 (najboljši film)
17. 11. 1988 **Hi – Fi**, domača drama, 1987, 96'
Režija: Vladimir Blaževski
Nagrade: PULA, zlata arena za režijo
24. 11. 1988 **Človek, ki je preveč vedel**, ameriški thriller 1976, 75'
Režija: Alfred Hitchcock

XXXXXXXXXX

1. 12. 1988 **Želo I. del**, ameriški kriminalni, 1984
Gl. vloge: Paul Newman, Karel Malden
8. 12. 1988 **Oficir z vrtnico**, domača ljub. drama, 1987, 100'
Režija: Dejan Sorok
Nagrade: PULA – zlata arena za glavno moško vlogo in scenarij
15. 12. 1988 **Narednik York**, ameriški vojni, 1941, 103'
Režija: Howard Wawks
Gl. vloge: Gary Cooper, Walter Brennan
22. 12. 1988 **Pod satanovim soncem**, francoska drama, 1987, 98'
Režija: Maurice Pialat
Gl. vloge: Gerard Depardieu, Maurice Pialat

XXXXXXXXXX

5. 1. 1989 **Klošmerl (Closhemerle)**, franc. komedija 1947, 91'
Režija: Pierre Chenel
12. 1. 1989 **Uradna verzija**, argentinska družb. drama 1984/85 115'
Režija: Luis Puenco
Nagrada: Oscar za neameriški film
19. 1. 1989 **Vedno pripravljene ženske**, domača tragikomedija
Režija: Branko Baletić
Gl. vloga: Mirjana Karanović
26. 1. 1989 **Prostori v srcu**, ameriška drama 1984, 111'
Režija: Robert Benton
Nagrade: 2 oscarja itd.

XXXXXXXXXX

2. 2. 1989 **Ni dima brez ognja**, francoska drama 1973, 111'
Režija: Adre Cayatte
Gl. vloge: Annie Girardot, Mirielle Darc
9. 2. 1989 **Soba z razgledom**, angleški ljubezenski 1985, 117'
Režija: James Ivory
Nagrade: Benetke, Rio de Janeiro, San Sebastian, München
16. 2. 1989 **Na poti za Katango**, domača drama 1987
Režija: Živojin Pavlović
Nagrade: PULA – zlata arena za kamero
23. 2. 1989 **Nikoli te ne bom pozabil**, sovjetska vojna drama, 1987, 90'

Ako na mrtvih dan dežuje, zamete zima pričakuje.¹ Če na mrtvih dan deži, vreme po snegu dišu.

Ako je na Vseh svetnikov dan lepo vreme, bo prihodnje leto čuda žira.¹

Ako je na Lenartovo [6.] lepo ali grdó, do božiča bo ostalo takó.¹

Ako je na Martinje lepó, bo za tri dni grdó.⁰

Cecilije [22.] grménje – dobre letine znamenje.¹

Če Martin [11.] sonce imá, huda zima rada prikrevsá.⁰ Martin lep, veliko dá zimo; če je meglen, slabo dobimo.¹

Če se Martinova gos po ledu plazi, o božiču navadno po blatu gazi [lazi].⁰

Če pred Martinom zmrzuje, je pred božičem povodenj [prihodnje leto ni češenj].¹

Če Martin oblake peganja, nestanovitno zimo napravlja.¹

Če je za Martina dež, je potem zmrzlina, pozebe ozimina in je tu draginja.⁰

Če je Martin oblačen ali meglen, pride zima voljna kot jesén.¹

Če se o Martinu [vinska] buča z zelenim trtnim perjem zamaši, bo drugo leto dobra vinska letina, ker trta dozori.¹

Če Cecilija hudo grmi, dosti pridelka ob letu kmet dobi.⁰

Do vseh svetih grdo, po vseh svetih lepo.¹

Elizabeta [19.] na belem konju prijezdi.¹²

Klemen [23.] zaklene, Katarina grušta, Andrej [30.] vse [s snegom] zaodene [pokrije].¹

Kakršén Konrada dán [26.], takšen bo malone ves svečan.¹

Kakršno vreme je na Ivana [24.], tako pozimi, posebno svečana.⁰

Katarina ali kres, če je mrzlo, neti les.¹

Katarine dan [25.] ne laže, če po sebi prosincu vreme kaže.⁰ Vreme Katarine tudi prosinca ne mine.¹

Riše in piše Ivan Balog

CENE MOZNIK V PRIČAKOVANJU BODOČNOSTI

